

De arbeidersklasse en de oorlog

Stellingen.

1. De revoluties die de eerste wereldoorlog besloten, hebben niet geleid tot vernietiging van het kapitalisme en het inzetten van een ontwikkeling in communistische zin.
2. Overal in de wereld heeft de concentratie van kapitaal in en na de tweede wereldoorlog zich verder voltrokken, ook in die landen, waar een nieuwe orde tot stand kwam. De geweldige middelen die in de derde wereldoorlog aangewend zullen worden, stuwen deze ontwikkeling, ondanks tegenstand van particuliere kapitalisten, naar verdere concentratie van het kapitaal in handen van de staat.
3. De tegenstellingen in het „vrije” kapitalisme tussen de bezitters onderling en tussen bezitters en niet-bezitters zijn onder een stelsel van staatskapitalisme niet opgeheven, veeleer verscherpt. Werden vroeger bij crisissen de kleinere kapitalisten onteigend, de arbeiders op straat gegooid en hun lonen verminderd, onder het staatskapitalisme worden bij crisissen de zwakkere groepen der beheerders, die een andere politiek voorstaan, geliquideerd (zuivering) en de arbeiders eenvoudig een geringer deel van het product voor consumptie toegewezen.
4. Kon er in het begin nog twijfel bestaan over het al of niet bewust aanwenden der productiekrachten in dienst der mensheid, thans, nu de beide grote imperia, de Verenigde Staten en Rusland, zich opmaken om elkaar met de vreselijkste middelen te lijf te gaan, middelen tot geweld, dat zij de ondergang der gehele mensheid nabij dreigen te brengen, is het duidelijk, dat de productiekrachten, die in het „vrije” kapitalisme van crisis tot crisis leidden, nu geordend en meer beheerst aangewend worden in het belang van een betrekkelijk kleine groep beheerders, die hun macht slechts kunnen behouden door permanente terreur.
5. In hoeverre deze ontwikkeling, die in Rusland voltooid is, zich in het Westen en de V.S. zal doorzetten, is niet met zekerheid te zeggen. Ook niet of zij langs geleidelijke dan wel gewelddadige weg zal gaan. Zeker is, dat zij overal op gang is. Zeker is ook, dat de tegenstellingen tussen de met elkaar om de beheersing van de wereld wedijverende grote machten, Rusland en de V.S., onverzoenlijk is.
6. Voor de arbeidersklasse maakt het geen wezenlijk verschil uit, of zij haar arbeidskracht onder een stelsel van vrije mededinging of gedwongen verkoop, zoals onder het staatskapitalisme, moet afstaan. In het eerste geval betekent weigering honger, in het tweede geval concentratiekamp.
7. In het „vrije” kapitalisme ontstaat de winst, doordat de producent gedwongen is zijn arbeidskracht te verkopen. De bezitter der productie-middelen krijgt hierdoor de beschikking over de toegepaste arbeidskracht, dat is de arbeid,

- waaruit het product ontstaat. In het algemeen krijgt de arbeider niet meer dan zijn arbeidskracht waard is, dat is, zoveel aan consumptiemiddelen als nodig is om deze te herstellen. Zijn arbeid levert echter meer op, daar hij, wanneer zijn arbeidskracht met het product van b.v. een uur arbeid hersteld is, gedwongen is om 8 of meer uren per dag te werken. Uit dit meerproduct of deze meerwaarde ontstaat de winst.
8. Deze verkoop der arbeidskracht kan alleen plaats vinden wanneer de productiemiddelen in geen enkele betrekking tot de arbeider staan, doch volgens een bepaald, aan het systeem eigen recht, beheerd worden door anderen. Hij kan hierdoor de machines en werktuigen niet aanwenden om in zijn behoeften te voorzien, maar moet werken voor de winst van de kapitalisten.
 9. Dit zelfde herhaalt zich, wanneer de staat eigenaar en door zijn functionarissen beheerder der productie-middelen is. Ook hier staat de arbeider in geen enkele betrekking tot de productie-middelen, moet hij zijn arbeidskracht verkopen, terwijl de staat nu echter de prijs vaststelt.
 10. Daar de arbeider bij die staat van zaken geen enkel recht op de productie-middelen kan doen gelden en dientengevolge op het product, is het slechts een propaganda-stunt om hier van arbeidersstaat te spreken.
 11. De term „staatskapitalisme” is dan ook de enig juiste. De sociologen die de naam aanvechtbaar achten, zoals b.v. Burnham, hebben waarschijnlijk het wezen van het kapitalisme nooit recht begrepen of zijn door de nieuwe verhoudingen in de war gebracht. Dit blijkt vooral uit de bewering, dat de staat onder het staatskapitalisme geen winst behoeft te maken, op welke bewering een goed deel van zijn zienswijze omtrent de huidige ontwikkelingsfase is gebaseerd.
 12. Indien de uitzettingen hierboven de staat van zaken juist weergeven, heeft het proletariaat geen enkele reden zich in de strijd die nu in de politiek en in de kleinere gewapende conflicten woedt en op de grote krachtmeting zal uitlopen, aan de zijde van een der strijdende imperia te plaatsen; dit sleurt haar slechts mee in de ondergang. De arbeidersklasse heeft slechts één belang: zich te scharen niet achter één der imperialistische fronten, doch in het klassefront.
 13. Reeds neemt in Frankrijk en Italië en op het ogenblik vooral in Frankrijk de klassenstrijd vormen aan, die door de machthebbers van het Westen met bezorgde blikken worden gadeslagen, terwijl die van het Oosten met hun vooruitgeschoven posten van de Cominform op de loer liggen.
 14. Voor zover de arbeiders zich in één der beide imperialistische fronten laten indelen, behoren zij niet tot het klassefront. Voor zover zij hun eigen strijd on-

- der eigen leiding voor eigen doeleinden voeren, strijden zij zowel tegen het imperialisme van het Oosten als van het Westen.
15. Een werkelijk revolutionair optreden der arbeiders in Frankrijk zou Rusland zowel als de Verenigde Staten tegenover zich vinden, doch het zou door zijn voorbeeld moed en hoop verwekken in de harten van de miljoenen proletariërs in de gehele wereld. Het zou de heersers in de beide imperia voor nieuwe problemen plaatsen en ze in één front tegen de arbeiders verenigen.
 16. Dat hierdoor de oorlog naderbij wordt gebracht, is zeer onwaarschijnlijk, eerder het tegendeel, doch wat zeker is, is, dat een nieuwe uitweg naar beschaving en geluk voor de gehele mensheid wordt geopend.
 17. De strijd in Frankrijk met zijn bedrijfsbezetting, die, voor zover hij zich aan de leiding door de Stalinisten weet te onttrekken, een stap is in de richting van het beheer der productiemiddelen door de producenten, leidt in de richting van de associatie van vrije en gelijke producenten. Laat hij zich inschakelen in één der beide fronten en verdelen, dan is hij althans voorlopig verloren en zal door versterking van één der beide imperialistische fronten het uitbreken van de oorlog verhaasten.
 18. Het klassefront moet dus worden versterkt, door propaganda voor strijd onder eigen leiding, door waarschuwing voor de leiders der partijen en vakbeweging, die alle in één der beide imperialistische fronten zijn ingedeeld en door uitbreiding van deze strijd tot de vereniging der proletariërs aller landen werkelijkheid wordt. Een andere weg is er niet, want iedere andere weg voert tot de ondergang.

HERFSTCONFERENTIE SPARTACUS

Een laatste herinnering en opwekking tot het bezoeken van de conferentie die dit weekeinde wordt gehouden. De Zaterdagavondzitting (voor leden) vangt om 5 uur aan. De Zondagzittingen (ook toegankelijk voor belangstellenden) om 10 uur. Zaalte Vlamgroep, Anna Paulownastraat 113 p/a Noorda, den Haag.

Verslag O.V.B.

In de overtuiging dat het congres van de O.V.B. een besloten karakter droeg hebben wij met publicaties voorlopig gewacht. Nu intussen „Nieuwe Strijd” is uitgekomen, maar ook andere organen publicaties brachten, zullen ook wij daartoe in ons volgende nummer overgaan.

6 NOVEMBER 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No' 44

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgros 168797 te A'dam

Camouflage en Werkelijkheid

De Oranjeveesten zijn nu al weer enige weken achter de rug. De versieringen zijn opgeborgen of weggegooid, het vuurwerk is afgeschoten, de miljoenen guldens, zo grif beschikbaar gesteld, zijn op. En de arbeiders jubelen niet meer en vergapen zich niet meer aan rijke vorsten en hoge omes.

Na de roes komt de kater. De regeringsmiljoenen zijn op, de arbeider loopt weer op een schoen en een slof. De regering kondigde deze week belangrijke prijsverhogingen aan voor een aantal noodzakelijke levensbehoeften, deze prijsverhogingen zouden echter de arbeider niet tot schade komen, want er zou een loonsverhoging van een gulden per week tegenover komen te staan. Dat die gulden geen gulden zou zijn, alleen al door het feit, dat er loonbelasting en ziekengeld van af zou gaan, werd er door de regering voor het gemak maar niet bijverteld. Hoe die loonsverhoging in de praktijk doorgevoerd zal worden in het vrije bedrijf, werd ook niet meegedeeld. En dan werd een staatie in de kranten afgedrukt, dat aan moest tonen, dat de verhoogde kosten van levensonderhoud met die gulden (die geen gulden is) gedekt zou worden.

Nu, met zo'n krantenfamilie is het wel raar gesteld. Dit gezin zou, nu het brood vrijkomt, niet meer verbruiken dan het rantsoen, snoepen zou het nooit.

De prijsverhoging van de roomboter is niet in het staatie verrekend, daaraan hebben de leden van dit gezin blijkbaar geen behoefte meer. Uit de vijftens-verhoging van de uitgaven voor brandstof zouden we kunnen opmaken, dat maar het halve rantsoen opgenomen wordt. Zouden ze van mening zijn, dat teveel warmte de gezondheid schaadt?

Daarnaast wordt dan nog een voorbeeld gegeven, hoe hetzelfde gezin, door nog minder te consumeren, met een verhoging van het huishoudboekje van 69 cents uit kan komen. Dit 69-cents-gezin doet het maar zonder anthraciet en varkensvlees, wittebrood en koek. Daar de loonsverhoging met aftrek van loonbelas-

ting enz. 70 cents bedraagt, zien die mensen dus nog kans een cent per week te sparen voor de t.b.c.-collecte, wat heel verstandig van ze is, want daar profiteren ze later misschien nog van.

Bij het lezen van die cijfers gingen onze gedachten terug naar de crisistijd van voor de oorlog, toen dagelijks het menu van de werkloze, samengesteld door wijlen Dr. Heiermans, in de pers verscheen. Deze Directeur van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst in Amsterdam wilde bewijzen, dat het gezin van de werkloze nog best smakelijk kon eten van zijn steuntje van twaalf gulden per week. Ondanks dat werd het gezinsleven van honderdduizenden arbeiders in die tijd vergraauwd en verzuurd door de altijddurende zorg en het nijpend gebrek.

Zo is het ook nu weer. Nu is het geen arts, maar een regeringsvoorlichtingsdienst, die de arbeiders wil wijsmaken, dat het leven op een bestaansminimum nog best uit te houden is, en geen zorgrimpels in het gezicht van moeder de vrouw hoeft te voorschijn te roepen. Ook nu weet de arbeider wel beter, en niemand zal zich laten bedriegen door dergelijke cijfers.

Immers, het voortdurend stijgen der prijzen is al een hele tijd aan de gang, en het is de arbeiders praktisch reeds sinds het uitbreken van de oorlog — en heel velen zelfs reeds daarvoor — niet meer mogelijk de zo dringend noodzakelijke aanvullingen op het gebied van huisraad en textiel te voldoen. Afgezien nog van het feit van de verhoogde gas- en elektriciteitsarieven, de postarieven, de reiskosten en de prijsverhoging van nog talloze andere benodigdheden.

De werkelijkheid is dan ook, dat vele arbeidersgezinnen sinds lang niet meer uitkomen met het loon. Dit wordt bevestigd door het bericht, dat we onlangs in Het Parool konden lezen, n.l. dat op een advertentie, waarin thuiswerkers werden gevraagd, direct na het uitkomen van de krant zich 1500 gegadigden gemeld hadden, die allen zeiden bijverdienste nodig te hebben, daar zij met hun

loon niet konden uitkomen. Dit was vóór de bekendmaking der jongste prijsverhogingen!

Daaruit blijkt wel, dat die ene gulden loonsverhoging camouflage is voor de harde werkelijkheid, dat de arbeiders op de rand van het gebrek komen te staan. Met de verlaging van de regeringssubsidies zijn verschillende artikelen vrijgekomen van de distributie, het wordt ons voorgesteld, alsof dat een verbetering is en betekent, dat de arbeiders daardoor werkelijk meer verbruiken kunnen. De regering houdt de verdeling van de goederen niet meer in de hand, omdat de schaarste zou zijn opgeheven, maar aan het loonpeil wordt sterk vastgehouden. Het verbruik van de arbeidersklasse wordt dus nu bepaald door de hoogte van de lonen. Juister gezegd door de lage lonen. De distributie der goederen wordt dus nu in andere banen geleid. Wat de arbeiders verbruiken mogen, wordt niet meer vastgelegd in bonnen, maar in de verhouding van lonen en prijzen. Zo wordt het grootste gedeelte van de roomboter geëxporteerd en is het noodzakelijk, dat het binnenlands verbruik zeer laag is. De hoge prijzen van de roomboter dwingen de arbeiders nu, deze niet te consumeren, maar daarvoor in de plaats margarine te eten, die op de wereldmarkt niet gewild is. Want de loon- en prijspolitiek van de regering is niet een politiek, die gericht is op het arbeidersbelang, maar op de behoeften van de bezittende klasse. Dat de regering juist nu de geleidelijke afschaffing van het bonnenstelsel begint, de algemene prijsverhoging drastisch inzet door de intrekking of verlaging van de subsidies, en tegelijkertijd de lonen laag houdt, is een gevolg van de Benelux-overeenkomst, die tot stand is gekomen als een gevolg van de noodzakelijkheid om zich aan te passen aan de eisen, die het Amerikaanse monopoliekapitalisme stelt. We willen hier nu niet dieper op ingaan, alleen wijzen op het feit, dat het gehele levenspeil van de arbeidersklasse ondergeschikt wordt gemaakt aan de belangen van de bezittende klasse.

Het is deze werkelijkheid, die de bezittende klasse altijd wil camoufleren. Zij doet dit niet alleen door te doen voorkomen alsof een gulden per week meer

Vervolg op pag. 2 1e kolom

HET CONGRES VAN HET O.V.B.

Graag hadden wij over het oprichtingscongres van het O.V.B., dat op 16 en 17 October te Rotterdam werd gehouden in een vorig nummer van „Spartacus“ reeds een beschouwing gebracht. Waar wij echter uitgingen van de gedachte, dat het een besloten congres gold, meenden wij beter te doen, nog even te wachten. Ondertussen bracht „Nieuwe Strijd“ het orgaan van het nieuwe verbond in zijn nummer van 25 October nog geen verslag, terwijl wij in een ander weekblad wel reeds een beschouwing aantroffen. Daarom menen wij nu ook het onze te kunnen schrijven.

Zouden wij onze mening afhankelijk maken van het feit, dat bijna alle woordvoerders spraken over „vernieuwing van de arbeidersbeweging“ dan zou ons oordeel buitengewoon gunstig moeten zijn. Echter, het gemak waarmee een dergelijke uitdrukking steeds werd gehanteerd, zonder dat in feite principieel werd bepaald waarin die vernieuwing zich moet uitdrukken, moet ons allen voorzichtig maken.

Ongetwijfeld werden door de inleider kd. A. de Jong voortreffelijke dingen gezegd en op zich zelf lijkt het feit, dat hij werd aangezocht om de voornaamste congreswerkzaamheden, de vaststelling van statuten en reglementen in te leiden, te getuigen van een brede opvatting en een ernstig pogen van de landelijke leiding, om de allerwege langzamerhand loskomende gedachten der arbeiders naar zelf-organisatie, en zelfdoen op het congres een goede kans te geven.

Helaas, de verder houding van leiding en congres heeft veroorzaakt dat van dit

laatste weinig terecht kwam. Nadat De Jong zijn inleiding had gehouden, waarin hij naast uitstekende opmerkingen over de rol van de staat en de staatsorganen als arbeidersvijandige organen en de noodzakelijkheid van eigen en zelfstandige organisatie van de arbeiders op de grondslag van de bedrijven, o.i. zich teveel verloor in anti-partij-politieke beschouwingen uitgaande van het verleden, kwam hij praktisch niet meer aan het woord. De congresvoorzitter, tevens voorzitter van de voorlopige landelijke leiding, nam toen de leiding der discussies geheel over en stuurde deze bewust naar behandeling en aanneming van de voorstellen, die door die leiding waren ingediend.

De eerste algemene discussie op de inleiding maakten het voor Amsterdam, dat geen amendementen op die voorstellen had ingediend, omdat dit bij haar principiële opvattingen niet mogelijk was, en dat dus tot een geheel eigen voorstel, inhoudende een principiële beginselverklaring en een ontwerp grondslagen van organisatie, was gekomen, zeer moeilijk, haar standpunt nog weer eens uiteen te zetten, zonder op een aantal punten in herhalingen te vervallen. Daardoor kwam de opvatting die Amsterdam in haar beginselverklaring had gelegd en die juist niet op het verleden, maar op het heden en de toekomst betrekking hadden, niet goed tot haar recht. Toch kan een nieuwe arbeidersbeweging alleen dan doelbewust groeien, wanneer de arbeiders zich een duidelijk beeld hebben gevormd, van de nieuwe verhoudingen in het kapitalisme. Alleen dan kunnen zij beseffen, dat alle

z.g. arbeiderorganisaties, die willen medewerken aan de opbouw en de wederopbouw van het kapitalisme, die de klassenvrede willen bevorderen en daarom plaats nemen in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke bedrijfsorganisaties, schadelijke organen zijn voor de arbeidersstrijd. En alleen dan zullen de arbeiders gaan beseffen, dat de politieke strijd van de arbeiders niet anders is dan hun economische strijd. Want de zelfstandige organisatie van de arbeiders op de grondslag van de bedrijven en met het doel de klassenstrijd te voeren, is een organisatie die onder de nu bestaande verhoudingen in voortdurend conflict zal staan tegen elke kapitalistische organisatie van het economische en politieke leven. Alleen door een zodanige beschouwing kunnen we het pro-, anti- of a-politieke denken uit het verleden van de arbeidersbeweging te boven komen. De strijd om het bestaan die de arbeidersklasse in hoofdzaak alleen kan voeren in en om de bedrijven is thans ook het enig denkbare middel om de socialistische orde te verwezenlijken. Toen aan het einde van het congres de meningen van een groot deel der vergaderden op het punt van het vervullen van partij-politieke functies door bezoldigde bestuurders, fel met de van een deel van de landelijke leiding botsten en wij uit de mond van de voorzitter de woorden moesten horen „achterlijke a-politieke sentimenten“, konden wij daarin dan ook niet anders zien, dan dat dit dispuut het gevolg was, van de geringe beginselbeschouwing op dit congres. Onder de O.V.B.-arbeiders leek blijkbaar zeer sterk het verzet tegen parlementaire partij-politiek, een partijpolitiek, die gepaard moet gaan met inschikking in de kapitalistische organisatie. Het meest noodzakelijke, dit verzet op

heffen uit een onvruchtbaar gekanker tegen bestuurders die de organisatie tijd verdoen, tot een beschouwing over de nieuwe strijdwijze en de strijdvormen van de klasse, bleef helaas achterwege.

Door het ontbreken van dit inzicht bij vergadering en congresleiding beleefden wij een laagtepunt in dit congres, dat een hoogtepunt had kunnen zijn. Een belangrijk deel van het congres verlangde nu n.b. een concessie van het verbond aan het radicale velen van de massa, een ander deel weigerde die concessie. Aan het inzicht dat juist hier een mogelijkheid lag om door een sterk beginsel de klasse geestelijk op te beuren, ontbrak het de vergadering.

Toen het voorstel van de voorzitter was aanvaard om alleen de ontwerpen van de voorlopige landelijke leiding in behandeling te nemen, was niet alleen Amsterdam praktisch van alle verdere werkzaamheid op het congres uitgesloten, maar was in beginsel besloten, dat het onderscheid van het nieuwe verbond met de oude vakcentrales niet groot zou zijn. Het gevolg immers was, dat als organisatorische grondslag niet de per bedrijf georganiseerde arbeiders werd genomen, maar federatieve bedrijfsbonden met een landelijk karakter. Dat in de statuten principieel de deelneming aan publiekrechtelijke en privaatrechtelijke bedrijfsorganisatie mogelijk is gemaakt en die, wordt zij doorgevoerd, tot medewerking aan het streven naar klassenharmonie moet leiden, maakt dit alles heel erg. Amsterdam moest dan ook onder die omstandigheden verklaren, dat zij dit alles principieel afwees en dat daarover een ledenvergadering nader zou moeten beslissen.

Zijn er dan geen goede kanten van dit congres te belichten?

Zeker, hoe teleurstellend het verloop ook is geweest, ook die zijn er. Hoe zwak ook het inzicht nog is, evenals bij de arbeiders in de bedrijven, sprak ook op dit congres het verlangen naar vernieuwing en dit wettigt het vertrouwen, dat de arbeiders in het O.V.B. zullen blijven zoeken en..... worstelen. Daar zijn verder uitspraken van velen, dat datgene wat Amsterdam en anderen scheidt van de meerderheid van het congres, niet zozeer is een verschil in inzicht, als in tempo van de ontwikkeling naar een nieuwe arbeidersbeweging. Velen zijn er, die in de naaste toekomst de organisatie in het bedrijf willen nastreven. Natuurlijk moeten wij zien, wat daarvan in de praktijk terecht komt. Maar bij alles geldt, dat er toch ook geen zelfstandige strijdorganen in de bedrijven groeien, tenzij het inzicht en de praktijk van de strijd de arbeiders daartoe brengt. En in dit laatste opzicht is het ook niet van betekenis ontbloeit, dat de voorzitter van het congres uitdrukkelijk vaststelde, dat Amsterdam natuurlijk het recht hield voor haar opvattingen ook in het nieuwe verbond te blijven opkomen.

Onder deze omstandigheden hopen wij, dat Amsterdam en de met haar gelijkgezinden een weg zullen vinden, om zonder opgeven van eigen inzichten, in het verbond te blijven, om hun opklarend werk voort te zetten. Wanneer dat mogelijk is, dan behoeven wij geen juichtoon aan te heffen, over dit congres, maar dan blijft toch het O.V.B., een mogelijkheid om nuttig werk aan de vernieuwing der arbeidersbeweging te doen. Zij blijft dat dan, door de mogelijkheid van het vrije woord, en zij blijft dat dan ook, omdat zich daar toch verenigen de meest strijdbare arbeiders, die zoeken naar ontvoogding van de arbeidersklasse.

De mijnwerkersstaking in Frankrijk

De staking der mijnwerkers in Frankrijk heeft in de 4 weken sinds zijn begin scherpe vormen aangenomen. De arbeiders waren er reeds spoedig toe overgegaan om de mijnen te bezetten, een strijd-tactiek, die in Frankrijk zoveel ingang vond, daar haast iedere grote staking met de gehele staatsmacht te doen heeft. De poging de arbeiders door politie, versterkt door de Republikeinse Garde, uit de mijnen te verdrijven, mislukte meestal. De arbeiders hielden hen door opgerichte barricades tegen en ontvingen hen met een hagel van stenen. Het feit, dat enkele doden en talrijke gewonden vielen aan de zijde der mijnwerkers, kalmeerde natuurlijk niet de gemoederen.

Sinds 20 October zijn grotere eenheden van het leger (er worden getallen genoemd van 35.000 tot 40.000 man) ingezet, waaronder Marokkanen en delen van het Vreemdelingen-leger. Het spreekt vanzelf, dat de mijnwerkers tegen deze zwaar bewapende troepen geen daadwerkelijk verzet kunnen bieden. De dagbladen brengen ons dan ook dagelijks overwinningsberichten van deze militaire veldtocht tegen de stakende mijnwerkers. Op 30 October zijn volgens deze berichten reeds vele mijnen in en nabij St. Etienne en in Noord-Frankrijk door de troepen bezet. Of de arbeiders nu ook door de troepenmacht in de mijnen kunnen worden gedreven om te werken, moet nog worden afgewacht.

De mijnwerkers zijn reeds vier weken in strijd. Dat er in die tijd, en zeker nu de regering met zo sterke middelen tegen hen in actie is gekomen nog geen grote solidariteitsbewegingen uit andere industrieën te berichten zijn, doet wat vreemd aan. Immers in Frankrijk zijn voor en na de oorlog massale stakingen geweest, die als een golf door het gehele land sloegen. Het gemeenschappelijk in actie treden, deze daadwerkelijke solidariteit is dus in Frankrijk niet onbekend. En de wettelijke grond, die tot dit gemeenschappelijk optreden voerde, is ook nu weer aanwezig.

Het was in 1947, de loonstoppolitiek der regering, gepaard gaande met het onvermogen om tegen daarmee in overeenstemming zijnde prijzen voldoende levensmiddelen ter beschikking te stellen, die tenslotte de grote massa in beweging bracht. Feitelijk is het in 1948 ook de loon- en prijspolitiek der regering, die de arbeiders in het gehele land met volle zwaarte treft. Van week tot week groeide de strijdbereidheid der arbeiders. Metaalarbeiders (42.000 in Lotharingen) en, in verschillende delen van het land, de spoorwegarbeiders, traden in de eerste dagen van October in staking. Ze namen het werk weer op, waarschijnlijk nadat men aan hun eisen tegemoet was gekomen.

Tegenover de stakende mijnwerkers nam de regering de leiding en probeerde het door afmatten en uithongeren. De C.G.T., die de staking leidt, wordt beheerst door de Franse communistische partij (Stalinisten) en dus wordt de mijnwerkersstaking beschouwd als een aanvalsaad tegen de regering door de met Moskou verbonden Comm. partij.

Men weet wel, dat de mijnwerkers door de staking uit hun ellendige toestand willen komen, maar dat heeft geen invloed op de houding der heersende machten. Want met de Dollarhulp door het Marshall-plan is ook het optreden tegen stakende arbeiders bepaald. In alle door het Marshall-plan verbonden landen heerst de officiële mening, dat de stakingen door van Moskou uit beheerste communistische krachten in het leven worden geroepen of tenminste aangewakkerd.

De Franse regering handelt geheel volgens deze opvatting, als zij tracht de mijnwerkersstaking te onderdrukken.

Eerst door de tactiek van het uithongeren en als dat niet tot het gewenste resultaat leidde en de daarop ingezette politiemacht te zwak bleek, liet ze een grote militaire macht opmarcheren.

Ze wil door de mijnwerkers te ontwerpen, de communistische leiding der C.G.T. verslaan.

De mijnwerkersstaking wordt op deze wijze tot een onderdeel van de strijd tussen de heersende machten.

Vervolg op pag. 4 te komen

OVER DEN DATJES

Onechte kinderen zijn een onderwerp van roman en film, waar wel wat mee te verdienen valt. Dat is nu zo, en dat is al lang zo geweest. Niet bij het begin van de Tachtigjarige oorlog bijvoorbeeld, omdat er toen nog geen film was en het onechte kind een doorgewoond verschijnsel. Het is een product van de burgerlijke samenleving.

Wanneer een baby geboren wordt in een gezin, waar Pa en Ma elkaar de zo moeilijk verkrijgbare serviesdelen, ter onderstreping van de gerechtvaardigde verwijten, naar het hoofd gooien, dan is dat een niet-onecht kind, zelfs al mocht er door buitenechtelijke capriolen aan de nieuwe wereldburger zo een en ander mankeren. Komt er een kind, doordat twee mensen, zonder aan de maatschappelijke gevolgen van hun daad te denken, alleen maar „naar de roepstem van de natuur luisterden“, en trouwen die twee ondanks alle smoor-zijn op dat ogenblik, later om de een of andere reden niet, dan is dat een onecht kind.

Zo is het spraakgebruik, maar de wet heeft het over natuurlijke kinderen, alsof

de echte dan onnatuur tot oorzaak van hun bestaan hebben.

Bij de opkomst van de arbeidersbeweging koken links-georiënteerde schrijvers dikwijls als onderwerp het onrecht, dat de ongetrouwde moeder werd aangedaan. Hier in dit land waren het de toneelstukken van Herman Heyermans, die mede daardoor grote opgang maakte. In het bekende „Op Hoop van Zegen“ bleef Kniertje met een bord soep, maar Jo met een hoge schort zitten.

De maatschappelijke positie van de vrouw is de laatste vijftig jaar sterk gewijzigd; zij speelt in het productieproces een geheel andere rol. Daardoor neemt de alleenstaande moeder een andere plaats in. Daardoor zijn stukken als boven genoemd voor ons verouderd. Niet echt voor de dames en heren uit de betrekkingen. Ook niet voor de burgermeesters. Deze mensen zijn gewend de ogen te sluiten voor wat er om hen heen gebeurt, en reageren hun sentimenten af op situaties, die buiten hun werkelijkheid liggen.

Er komt hier een Deense film in omloop „Ditte, een Mensenkind“, een film van landelijke en aanverwante eenvoud, die verder uitstekend gespeeld wordt. Een onecht kind krijgt een onecht kind.

De Deense gezant met zijn legatie is er in Den Haag bij tegenwoordig geweest, d.w.z. bij de eerste vertoning in het Apollo-theater.

Dat is fijn, dat deze mensen zoveel belangstelling tonen voor het wel en wee van Deense vissers, boerenarbeiders en voerlui; je snapt eigenlijk niet, dat er in Denemarken nog armoedzaaiers* kunnen zijn.

In ons modern Nederland is het met de verschillende soorten kindertjes nog lang geen botertje tot de boom. Tenminste, wat de Kinderbijslag-regeling betreft, is het een zonderlinge geschiedenis.

* Juister is het inplaats van het woord „armoedzaaiers“ te gebruiken „armoeddoogsters“. De „zooiers van de armoede“ zijn de kapitalisten, die ons van de producten van onze arbeid beroven!

Camouflage en Werkelijkheid. Vervolg v. pag. 1 de nood van de arbeiders kan opheffen, zij doet dit op alle mogelijke manieren.

Wij zijn ervan overtuigd, dat, indien de prijsverhogingen straks een feit zullen zijn, de arbeiders geconfronteerd zullen worden met de harde werkelijkheid, temeer daar het bij deze stijgingen van de kosten van levensonderhoud zeker niet zal blijven.

Het verzet kan dan niet uitblijven. Dan zal het er op aankomen, dat de nieuwe vormen van strijd zullen doorbreken, ook hier in Nederland. Dat de arbeiders geleerd hebben van vroegere ervaringen en van hun kameraden in België, in Frankrijk en in Italië, en dat zij hun strijd zelfstandig onder eigen leiding zullen voeren.

Maar dit mag niet betekenen, dat zij zich nu maar gedachteloos aan de zelfgekozen leiding overgeven, neen, steeds moeten allen als zelf denkende en handelende wezens actief aan de strijd deelnemen. Het zal er op aankomen het strijdfrent op de meest brede basis te ontwikkelen, de meest mogelijke solidariteit aan de dag te leggen, en de eenheid van strijdende bedrijfsarbeiders door niemand te laten verbreken.

Naar aanleiding van een brief

Onze lezers zullen zich herinneren, dat wij onder de regelmatige beschouwingen over de noodzakelijkheid van een nieuwe arbeidersbeweging van de bedrijven uit en het daaraan noodzakelijk verbonden breken met de vakbonds-begrippen, enige weken geleden ook een artikel schreven onder de titel: „Een mislukking?”

Het betrof toen voornamelijk de ontwikkeling in het O.V.B. Het landelijk oprichtingscongres was in voorbereiding en zoals wij het onze plicht hadden geacht, bij de breuk van belangrijke aantallen arbeiders met de E.V.C., in het bijzonder te Rotterdam, de perspectieven onder het oog te zien, zo meenden wij dat ook te moeten doen bij de verdere ontwikkeling.

Toen dan ook het voorlopig landelijk comité van het O.V.B. haar ontwerp statuten en reglementen in het orgaan „Nieuwe Strijd” publiceerde, bespraken wij deze in het hierboven genoemde artikel.

Daarover hebben wij van kmd. De Jonge uit Enschede een schrijven ontvangen. Hij had tegen dit artikel bezwaren. Ten eerste was hij van mening, dat het tot de goede gewoonte behoorde, dat elk aankweten van wantrouwen ten opzichte van bedoeling, inzicht en eerlijkheid van anderen, ook voor de belangen van de arbeiders en het socialisme strijdenden, wordt nagelaten. Hij maakte bezwaar tegen onze formulering, dat de Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie in die stukken van de landelijke leiding wordt aanvaard, plus ook de Stichting van de Arbeid. Vervolgens stelde hij de redactie van „Spartacus” de vraag, of wij tegen deze organisatie zijn, ook wanneer die in andere vorm, dan het thans in behandeling zijnde wetsontwerp wordt aangediend. Een bijzonder beginselprogramma achtte hij verder niet nodig. Hij maakte bezwaar tegen de afwachtende houding, die ten opzichte van het O.V.B., Spartacus-lezers innemen.

Dat was zo ongeveer de inhoud van het schrijven. Naderhand hebben wij in ons nummer van 9 October ons standpunt ten aanzien van het O.V.B. in een artikel „Vakcentrale of Strijdorganisatie” nog eens verduidelijkt en wij waren verder van mening, dat de behandeling op het congres van het O.V.B. aan De Jonge wel duidelijk zou maken, hoezeer wij gelijk hadden. Ondertussen erkennen wij gaarne, dat wij nog wat positiever op de door De Jonge gemaakte opmerkingen hadden kunnen ingaan en dat wij, toen wij dat meenden te kunnen nalaten, hem daarvan wel even mededeling hadden kunnen doen.

Thans brengt het orgaan van het O.V.B. een afschrift van de brief van De Jonge met een naschrift van de redactie, waarin deze mededeelt, dat zij, hoewel geen breedvoerige discussies met politieke groeperingen wensende, de brief afdrukt, omdat het „geen theoretische haarkloverij is, maar een zeer juiste algemene raadgeving, die niet alleen voor „Spartacus”, maar voor alle wijze stuurlieden aan de wal kan gelden.”

Het geheel wordt geplaatst onder de titel „Een mislukking?”, zoals ook De Jonge in zijn voorwoordje op de brief ons artikel noemde.

Zij vergeten niet alleen het vraagteken, maar vergeten ook, dat de vraag in het artikel werd beantwoord met: Neen.

Wij willen het de redactie van „Nieuwe Strijd” verder maar niet kwalijk nemen, dat zij De Jonge's verwijt, dat Spartacus-lezers tegenover het O.V.B. een afwachtende houding aannemen, niet alleen niet afwijst, maar het nog eens extra versterkt, door te spreken van „Spartacus” en alle wijze stuurlieden aan de wal. Toch moet het die redactie

bekend zijn, dat verschillende Spartacus-leden een werkzaam aandeel hebben gehad bij het pogen het O.V.B. een goede kans te geven en dat zij zeker naar hun inzichten hebben gepoogd juiste vorm en inhoud aan statuten en reglementen van de O.V.B. te geven.

De Jonge schrijft boven de gepubliceerde brief, dat „Spartacus” geen blijk van ontvangst of antwoord gaf en dus aangenomen mag worden, dat bij haar redactie ook „het één-richting-verkeer geldt wat betreft gedachten en voorlichting”.

Uit het voorgaande zal de lezer begrijpen, dat dit verwijt tenminste overbodig scherp is. Echter, dit blijktbaar met volle instemming door de redactie van „Nieuwe Strijd” overgenomen verwijt van „één-richting-verkeer” doet toch wel buitengewoon eigenaardig aan.

Zoals gezegd, wij hadden onze reden om de ingekomen brief niet in het bijzonder te behandelen. Maar dat de landelijke leiding van het O.V.B., althans de redactie van „Nieuwe Strijd” ons dit verwijt mede durft maken, nadat op haar voorstel op het congres de behandeling van de zelfstandige voorstellen van de groep Amsterdam van het O.V.B. onder tafel zijn gewerkt en alleen de voorstellen van de landelijke leiding aan de orde kwamen, is toch wel wat erg kras.

Waar de landelijke leiding het recht op indiening van zelfstandige voorstellen had erkent, had zij tenminste Amsterdam ook een behandeling daarvan moeten toestaan, temeer, waar de voorzitter zelf erkende, dat Amsterdam bij het afvoeren van zijn voorstel praktisch geen gelegenheid meer kreeg haar mening op enigerlei wijze aan de orde te stellen en zelfs het principe van deelneming aan de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie zonder discussie-mogelijkheid in het statuut werd opgenomen. Van één-richting-verkeer gesproken!

En nu de feitelijke inhoud van de brief.

De Jonge maakt dus bezwaar tegen „aankweten van wantrouwen”. Natuurlijk zijn wij van mening, dat op het doen en laten van de bestuurders, ook in het O.V.B., nauwlettend moet worden toegezien, zoals overal. Dat is nu eenmaal een eis die aan het zelfdoen van de arbeiders vooraf moet gaan. Maar nergens hebben wij in het bedoelde artikel gepoogd wantrouwen aan te kweken. Toen wij in het slot van het gewraakte artikel, op grond van de feitelijke inhoud der voorstellen van de landelijke leiding moesten vaststellen, dat zij van de nieuwe tijd en de nieuwe eisen weinig begreep, toen hebben wij daarbij zelfs nadrukkelijk vastgesteld, dat wij oog hadden voor de moeilijkheden waarvoor zij is geplaatst.

Het tweede punt betrof de kwestie van het deelnemen aan de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Welnu, in de nu aanvaarde statuten komt in art. 3 onder de middelen die het O.V.B. wenst te gebruiken, voor: Verlegenwoordiging in publiek- en privaatrechtelijke organen, wanneer dit naar het oordeel van de leden in het belang van de werkers is. In deze statuten is dus de mogelijkheid aanvaard van deelneming. De voorstellen van de groep in Amsterdam verwierpen deze mogelijkheid nadrukkelijk. Men zal moeilijk kunnen tegenspreken, dat hier sprake is van een totaal ander uitgangspunt. Zonder enige statutewijziging kan nu worden besloten, deel te nemen aan de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, ook zoals die thans door de regering aangehangen is gemaakt. De toevoeging „privaatrechtelijke bedrijfsorganisatie” maakt het daarnaast zelfs mogelijk op gelijke wijze ook in de Stichting van de Arbeid te treden. Dit is een principieel punt.

Wij hebben dus niets miszegd, toen wij in ons artikel verklaarden, dat daarmee het principe van deelneming aan deze of soortgelijke organen werd aanvaard en wij meenden hier tegen te moeten waarschuwen.

Wij weten, dat iedere kapitalistische publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie arbeidersvijandig is. Het is de bedoeling van de bezittende klasse door dit alles de klassenvrede te bevorderen op de grondslag van de huidige maatschappelijke orde, die de uitbuiting van de arbeidersklasse met zich brengt.

Wie die orde erkent, kan „volgens de regels van het spel” een plaats krijgen in dit soort organisatie.

Daaruit vloeit voort dat arbeiders, die weten dat deze orde moet worden bestreden, ook moeten begrijpen, dat zij tegenover die kapitalistische hun eigen-organisatie op de grondslag van de bedrijven moeten vormen; zelfstandige bedrijfsorganisaties.

De vraag van De Jonge, of „Spartacus” dan tegen een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie is, die anders als de nu voorgestelde, als een bundeling van verschillende bedrijven tot leiding-gevend orgaan in ons economisch leven is te zien, had hij met dezelfde motivering bevestigend beantwoord kunnen vinden in het artikel „Een mislukking?”

Dit economisch leven is niet van „ons”. Het is een kapitalistisch economisch leven en de bezittende klasse en haar Staat zijn er overal op uit de arbeiders aan haar orde te binden. In elke kapitalistische orde is deze staatsrechtelijke bedrijfsorganisatie en ook elke privaatrechtelijke bedrijfsorganisatie bedoeld en uitdrukkelijk genoemd als een organisatie ter bevordering van de klassenvrede. Langs deze weg is natuurlijk nooit socialisme te verwezenlijken. De weg die daar heen leidt is die van de onverzoenlijke klassenstrijd onder opbouw van de eigen uit de bedrijven geboren bedrijfsorganisaties der arbeiders.

Daarom is het ook zo mis, wanneer De Jonge stelt, dat het O.V.B. geen beginselverklaring nodig heeft. (Hij verandert trouwens het woord beginselverklaring in beginselprogramma). Een beginselverklaring in die geest alleen, rechtvaardigt het O.V.B. tegenover de oude vakcentrales.

Hiermede zouden wij kunnen volstaan. Echter is nog één opmerking op zijn plaats. Inderdaad is Spartacus een richting, één bepaalde richting, die niet wil zijn de arbeidersbeweging, maar een richting, die meent, dat zij in de werkelijke beweging van de arbeiders iets waardevolts te zeggen heeft en die door haar kraat vooral, daarvoor aandacht wil vragen. De arbeiders zelf hebben er voor te zorgen, dat uit het verkeer der richtingen, door hen zelf het beste wordt gekozen. En dat moet ook in het O.V.B. gebeuren.

Jongeren in het Noorden

De Landelijke Werkcommissie Vrije-Jeugd-Conferenties, Van Hogendorpstraat 163, Amsterdam-West, verzoekt ons plaatsing van het volgende: werkt mee aan de eenheid van de vrije jeugd- en jongerenbeweging. Komt allen op 6-7 November in Appelsga (Riesland) op de boerderij van Witvoet. Leden van de Werkcommissie Vrije-Jeugd-Conferenties zullen ons doel en streven nader uiteenzetten. Een inleiding wordt verzorgd door John van Veen (secretaris van de Vlamgroep Rotterdam). Kosten zijn 75 cents. Verder houden we een vrije collecte. Aanmeldingen en inlichtingen bij Simon Redmeijer, Bovenburen 239, Winschoten. Postzegel voor antwoord insluiten s.v.p.

Verslag herfstconferentie

Over de zeer geslaagde herfstconferentie kunnen wij deze week nog geen verslag brengen.

Wij hopen dit in het volgende nummer te kunnen doen.

Bij Uitgeverij „De Vlam”

Postbus 7046, Amsterdam Z-II

zijn verkrijgbaar:

- P. Aarts, De Arbeidersraden, geb. f 3,90
- Idem, Gebrocheerd, deel I. 1,25
- Idem, deel II. 2.-
- Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht 0,90
- Inauggaard adres, een open brief aan alle hand- en hoofdarbeiders der wereld 0,02
- Spartacus en de verkiezingen 0,05

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur **R. HULSMAN** Proletariërs aller landen, verenigt U!
 Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Ab. p. kw. f 1,50 bij vooruitbet. Ubg. „De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten

Deze week is de finale gespeeld in het lange kijk- en hoorspel dat in Amerika als „presidentsverkiezing” bekend staat. Milliöenen en nog eens milliöenen dollars zijn uitgegeven in een maandenlange campagne, waarin de twee voornaamste rivalen geprobeerd hebben zich bij het Amerikaanse publiek zo populair mogelijk te maken. We beschikken niet over de nodige cijfers met betrekking tot het aantal speeches, diners, handdrukken of gekuste meisjes, maar zeker zal geen der kandidaten zichzelf verwijt behoeven te maken in dit opzicht tekort te zijn geschoten. Ook andere, betaalde en onbetaalde propagandisten hebben zich dapper geweed. Onder deze stonden de Amerikaanse pers en radio vooraan, die reeds lang de overwinning van de republikeinse kandidaat Dewey hadden uitgebazuind. Het feit, dat de favoriet van de Hearst-pers het nochtans heeft moeten afleggen, wordt natuurlijk graag voorgesteld als een grote zege van de democratie, als een bewijs van de „onafhankelijke meningsvorming” waartoe het „Amerikaanse volk” in staat is.

De kranten roepen over de overwinning van Truman. Feitelijk is er geen sprake van een dergelijke overwinning, maar slechts van een nederlaag van Dewey en de Republikeinse Partij, waardoor Truman automatisch bovenaan kwam te staan. Want niet geestdrift voor het democratisch bewind heeft deze „overwinning” veroorzaakt, maar slechts het besef dat het Republikeinse bewind in geen enkel opzicht aan de verlangens van de massa zou kunnen voldoen.

Daar is allereerst de Taft-Hartley-wet, de wet die het stakingsrecht en het organisatierecht van de vakverenigingen beperkt. Deze wet, die van Republikeins maaksel is, is destijds het veto van Truman opzij schuivende, door het Congres aangenomen. De beide grote industriële organisaties, de C.I.O. en de A.F. of L. hebben dan ook de candidatuur van

Truman ondersteund, evenals de Democratische candidaturen voor het Congres. Zelfs de door Lewis bestuurde mijnwerkersorganisatie, die zo vaak in heftige botsing met het Truman-bewind is geweest, deed hieraan mee. Dit is stellig een factor van grote betekenis geweest in de overwinning van de Democratische Partij.

Toch zou het fout zijn, de uitslag van de verkiezingen in de V.S. alleen als uitvloeisel van een dergelijke, vrij toevallige aangelegenheid te zien. Want de tegenstellingen tussen de twee grote Amerikaanse partijen gaan verder dan hun geschil inzake de Taft-Harley-wet.

Van Europa uit beschouwd, schijnt het Amerikaanse twee-partijstelsel monotoon en kleurloos. In Amerika zijn geen grote arbeiderspartijen, zoals Sociaal-democratie of Communistische Partij. Evenmin vindt men er grote religieuze partijen, zoals de Katholieke Partij in de Europese landen. De reden daarvoor is de grote macht van het Amerikaanse kapitalisme, dat zo algemeen erkend is, dat er thans geen sprake is van enige socialistische beweging of van een half-feodaal, aan grootgrondbezit en paus gebonden Katholicisme. In Amerika geldt geen andere religie dan het geloof in de dollar en deze beheerst dan ook de gehele Amerikaanse politiek. De vakverenigingen erkennen het kapitalistisch systeem als de grondslag van hun bestaan en verwerpen ieder socialistisch of communistisch streven. Hierop maakt de radicale U.M.W. (Lewis) mijnwerkersorganisatie geen uitzondering. De strijdpunten van de Amerikaanse politiek blijven dan ook geheel en al beperkt tot de vraag, hoe en in welke mate het kapitalisme moet worden georganiseerd. Van Europa uit schijnt het daarom vaak of de verschillpunten tussen de twee grote Amerikaanse partijen van geringe betekenis zijn. In werkelijkheid zijn ze dezelfde als tussen de verschillende

richtingen hier. Alleen worden ze niet zoals hier versierd met socialistische of religieuze frasen.

In Amerika zijn de Republikeinen de vertegenwoordigers van het klassieke vrije kapitalisme. Zij zijn voorstanders van de vrije onderneming, tegenstanders van staatscontrole en natuurlijk willen zij de macht van de door hen voor monopolistisch uitgetreden vakorganisaties zoveel mogelijk beperken. In tijden van hoogconjunctuur is hun regeringsopvatting, die de onbeperkte concurrentie en winstmakerij voorstaat, hoogste wijsheid voor het Amerikaanse kapitaal. Het is echter ook gebleken, dat een dergelijk systeem leidt tot een formidabele ineenstorting, zodra de periode van hoogconjunctuur plaats maakt voor een crisis. Dit is gebleken in 1929 en toen bij de eerstvolgende presidentsverkiezing in 1932 Roosevelt president werd, werd een begin gemaakt met de opbouw van een uitgebreid systeem van staatsbemoeiing. Er kwam een controle op de banken, een regeling van het credietstelsel, toezicht op de industrie, een begin van een sociale wetgeving, en een opbouw van de vakverenigingsmacht, die door Roosevelt in zijn strijd om de controle op het bedrijfsleven kon worden gebruikt. Langzaam groeide dit systeem, later ook als gevolg van de oorlogseconomie, waarin de staat als belangrijkste afnemer en opdrachtgever van de industrie optrad. Voor het Amerikaanse bedrijfsleven als geheel betekende het de overwinning van de crisis. Voor de afzonderlijke kapitalist had het echter de bittere bijsmaak van de controle op de winsten. In de kapitalistische wereld gold het dan ook als vanzelfsprekend, dat na het wegvallen van de oorlogs- en de crisis-noodzaak al deze beperkingen zouden worden opgeheven.

Als gevolg hiervan kwam na het einde van de oorlog de Republikeinse verkiezingsoverwinning van 1946. In de volgende twee jaren vond een systematische afbraak van de overheidsbemoeiingen plaats. Van de New Deal bleef zo goed als niets over.

Intussen is komen vast te staan, dat het „lange en gelukkige leven” dat de vrijkapitalisten na de oorlog in Amerika verwachtten, niet voor hen is weggelegd. Wel worden enorme winsten gemaakt.